

Daňové aspekty vlastnické participace zaměstnanců v akciových společnostech

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá právními a daňovými aspekty zaměstnanecké participace v akciových společnostech v České republice s důrazem na identifikaci překážek bránících jejímu širšímu využití. Práce analyzuje vhodnost vlastnické zaměstnanecké participace jako nástroje pro české akciové společnosti v kontextu současné právní a daňové regulace.

Metodologicky práce kombinuje několik přístupů. Východiskem je detailní popis současné právní úpravy zaměstnanecké participace v České republice, který je následně konfrontován s mezinárodní komparací vybraných zahraničních právních ráďů. Zvláštní pozornost je věnována daňovým aspektům různých forem zaměstnaneckých akciových programů.

V rámci práce byly identifikovány základní modely zaměstnanecké participace dostupné v českém právním prostředí. Práce analyzuje novelu zákona o daních z příjmů účinnou od roku 2024, která přinesla první systematickou úpravu zdanění příjmů z nabytí akcií a opčních práv, současně však poukazuje na její limitovaný dopad a přetrvávající nedostatky.

Výzkum odhalil značný nepoměr mezi daňovým zvýhodněním běžných zaměstnaneckých benefitů a nedostatek obdobné podpory u zaměstnaneckých akciových programů. Práce také identifikovala absenci ucelené právní úpravy zaměstnanecké participace a specifických pravidel pro kontraktory, jejichž význam zejména v technologickém sektoru kontinuálně roste.

Mezinárodní komparace prokázala, že úspěšné zahraniční úpravy typicky obsahují několik zásadních prvků: odložené zdanění až do okamžiku prodeje akcií, významná daňová zvýhodnění a sníženou administrativní zátěž. Na základě této analýzy práce přináší konkrétní doporučení pro českou právní úpravu, především zavedení institutu kvalifikovaných zaměstnaneckých akciových programů s výraznějšími daňovými výhodami a vytvoření flexibilního režimu pro přeshraniční aspekty těchto programů.

Práce dochází k závěru, že ačkoliv vlastnická zaměstnanecká participace představuje potenciálně vhodný nástroj pro české akciové společnosti, současná právní a daňová regulace vytváří významné překážky pro její efektivní využití. Pro skutečný rozvoj zaměstnanecké participace v České republice bude nezbytné přijmout komplexní právní úpravu reflektující osvědčené zahraniční postupy a specifika českého prostředí.

Klíčová slova:

participace, ESOP, zdanění